

ОДЕСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ім. І.І. МЕЧНИКОВА

На правах рукопису

ОРЛОВА Людмила Георгіївна

Драг

ОСОБЛИВОСТІ СТИЛЮ НАУКОВО-ТЕХНІЧНОЇ ЛІТЕРАТУРИ
У РОСІЙСЬКІЙ ТА АНГЛІЙСЬКІЙ МОВАХ
(на матеріалі журнальних статей з авіаційної тематики)

Спеціальність 10.02.19 - теорія мовознавства

А В Т О Р Е Ф Е Р А Т

дисертації на здобуття наукового ступеня
кандидата філологічних наук

Одеса - 1995

НВ 32.500

Дисертацією в рукописі.

ЛННБ України ім.В.Стефаніка

Робота виконана у Вищому
командному училищі ППО (м. Ніжин)

00509826 (U)

Науковий керівник - доктор філологічних наук, професор
ПОНОМАРЕНКО Лілія Олександрівна

Офіційні опоненти:

- доктор філологічних наук, професор КОЛЕГАЄВА Ірина Михайлівна;

- кандидат філологічних наук, доцент ЖАРСЬКА Олена Юрівна

Провідна установа - Житомирський державний педагогічний інститут.

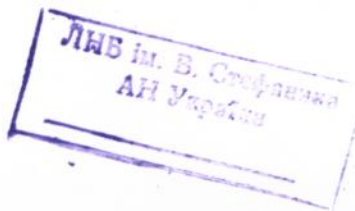
Захист відбудеться 9 червня 1995 року о 13.00 годині на засіданні спеціалізованої вченої ради, шифр К 068.24.08 з філологічних наук в Одеському державному університеті за адресою: 270058, Одеса, Французький бульвар, 24/26, ауд. 129.

З дисертацією можна ознайомитись в бібліотеці Одеського державного університету.

Автореферат розіслано " 6 " травня 1995 р.

Вчений секретар
спеціалізованої вченої ради

[Handwritten signature] ТХОР Н.М.

AB - 32.350

Запропонована дисертація присвячена дослідженню наукового стилю у російській та англійській мовах, проведеному на основі порівняльно-зіставного аналізу журнальних статей з авіації.

Актуальність дослідження обумовлена розширенням контактів науковців країн СНД з представниками науки країн світу. А оскільки перше місце серед міжнародних мов демократичних (капіталістичних) країн світу займає англійська мова, а зрозумілою для всіх жителів СНД є російська мова, то постає необхідність порівняти науковий функціональний стиль цих двох мов. Доцільне і вивчення жанру журнальної статті, оскільки зараз це найінформативніше джерело знань про досягнення наших колег за кордоном. Зіставлення ж стилів мов, споріднених лише за лінією індоєвропейської спільності, цікаве з точки зору теорії мовознавства.

Мета дослідження полягає у комплексному аналізі стилю науково-технічної літератури в російській і англійській мовах на морфологічному, синтаксичному, лексичному та текстовому рівнях для виявлення загальнолінгвістичних та спільних і відмінних типологічних рис.

Досягнення поставленої мети забезпечується рішенням таких завдань:

- виділити основні дискретні одиниці кожного рівня для зіставлення;
- встановити частотність репрезентації дискретних одиниць на морфологічному й синтаксичному рівнях;
- виявити питому вагу різних елементів на всіх рівнях і встановити фактори, які обумовлюють їх відмінності.

На захист виносяться такі положення дисертації:

1. Кількість модальних слів у науково-технічному тексті і семантична означеність лексичних одиниць мови знаходяться у відношенні компенсації. Звідси менша кількість модальних слів у англійському науковому функціональному стилі у порівнянні з російським - з одного боку, і більша категоричність висловлювань - з іншого.

2. Спосіб передачі реми і теми в мовах впливає на кількісний розподіл слів за частинами мови.

3. В процесі викладання англійської мови в технічному вузі слід наголосувати на двокомпонентних фахових одиницях, оскільки вони складають найпоширеніший тип термінологічних словосполучень.

4. Більша кількість скорочень англійської мови у порівнянні з російською пов'язана з типологічною специфікою аналітичних мов - прагненням до короткості лексичних одиниць.

5. Російський науковий стиль характеризується меншою емоційністю, ніж англійський.

6. Серед аломорфних явищ, що притаманні науково-технічним текстам англійською і російською мовами, слід розрізняти:

- 1) особливості, властиві порівнюваним мовам у цілому;
- 2) специфіку наукових стилів мов, що розглядаються;
- 3) характерні риси ідіолекту певних авторів.

Загальнонаукову методологічну основу складає послідовне застосування до об'єкта, що вивчається, законів, категорій і методів діалектики. В загальнотеоретичному плані дослідження спирається на положення як традиційної лінгвістики, так і здобутки останнього часу. Враховані основні праці провідних спеціалістів, що займалися стилем науково-технічної літератури у російській і англійській мовах. Із окремих методів найбільш прийнятними виявились методи прикладної лінгвістики. Основним є метод "симптоматичної статистики" (Глушко М.М., Москва, 1974), котрий являє собою розпис тексту у сполученні із статистичними методами і врахуванням аспекту змісту. Нами використані також: зіставний метод, метод С.І.Кауфмана, анкетний метод, метод координат, теорія ймовірності тощо.

Матеріалом для аналізу послуговували статті з авіації та авіатехніки із технічних журналів російською і англійською мовами (27 текстів російською мовою - 300 000 др.зн. та 25 текстів англійською мовою - 260 000 др.зн.).

Наукова новизна дослідження визначається:

- меток і завданнями праці, що раніше не ставилися у монографічних дослідженнях з прикладної лінгвістики;
- вперше здійсненим зіставним аналізом науково-технічної журнальної статті з авіаційної тематики у російській і англійській мовах;
- вперше одержаними результатами щодо ізоморфних та аломорфних рис текстів авіаційної тематики порівнюваних мов.

Теоретичне значення роботи обумовлюється тим, що в ній розглядаються загальнотеоретичні питання, скажімо, ідентифікація дискретних одиниць для зіставлення мов спеціального призначення (науково-технічної літератури) російської і англійської лінгвальних систем. Теоретичне значення мають також функціонально-семантичний аналіз дискретних одиниць різного рівня, виділення їх основних моделей.

Практична цінність дослідження визначається тим, що результати роботи можуть бути використані в учбових закладах як технічного профілю, так і на факультетах іноземних мов (в курсах теоретичної граматики, теорії і практики перекладу, порівняльної типології російської і англійської мов).

Реалізація наукових розробок, впровадження їх в практику навчання здійснена у Вищому військовому зенітному ракетному командному училищі ППО міста Нижній Новгород та в Вищому училищі радіоелектроніки ППО міста Житомир.

Робота апробована у формі доповідей: на Міжнародній конференції з прикладної лінгвістики (Житомир, 1994 р.), Міжвузівських науково-методичних конференціях (Горький, 1988 р.; Горький, 1989 р.; Горький, 1990 р.). В науково-методичній конференції ЖВУРЕ ППО (Житомир, 1989 р.) та ін.

Основні результати роботи викладені у 8 публікаціях.

Відповідно до мети і завдань дисертація має таку структуру: вступ, чотири розділи, висновки і список використаної літератури.

У вступі обґрунтовується вибір теми, її актуальність, визначається мета і завдання дослідження, формулюються положення, що виносяться на захист, визначаються основні методи аналізу.

У першому розділі розглядаються категоріальні класи автосемантичних та службових слів, специфіка їх розподілу і особливості використання у російському та англійському науково-технічному тексті.

Другий розділ присвячений дослідженню деяких лексичних характеристик наукового стилю обох мов. Основними питаннями, які тут розглядаються, є термінологічні сполучення, їх лексичні і структурні особливості.

У третьому розділі порівнюються речення наукового стилю російської і англійської мов за різними параметрами: структурна повнота, мета висловлювання, послідовність членів речення, різні елементи, що його ускладнюють, наявність кількох граматичних основ і відношення між ними тощо.

Розглядаються також словосполучення, в даному разі атрибутивні.

У четвертому розділі співставляються лінгвістичні і екстралінгвістичні засоби оформлення наукового тексту у російській та англійській мовах.

Висновки містять узагальнені результати проведеного дослідження.

У кінці роботи представлена бібліографія, що включає теоретичні праці і матеріал дослідження російською та англійською мовами.

ЗМІСТ РОБОТИ

У першому розділі "Морфологічні особливості" виділяються основні дискретні одиниці морфологічного рівня у науково-технічному тексті. Основними дискретними одиницями цього рівня є категоріальні класи повнозначних та синсемантичних слів. Співвідношення між цими класами у російському науково-технічному тексті - 79% і 21%; у англійському - 72% і 28%.

Іменники являють собою найбільші групи слів в обох порівнюваних мовах. В англійській статті у два рази частіше вживаються власні імена, оскільки при описанні елементів конструкції авіатехніки зразу ж вказується назва компанії чи фірми, продукція яких використовується у даній моделі. У матеріалі англійською мовою також ширше використовуються субстантиви, що являють собою географічні назви. В науково-технічних текстах обох мов часто вживаються віддієслівні іменники.

В англійській мові на 7% більше дієслів, ніж в російській. Англійський науковий текст передає видо-часові відношення різноманітними аналітичними формами вербальних одиниць, тоді як у російському тексті дієслово більше представлене синтетичними формами.

Модальні дієслова складають у науково-технічній літературі особливу групу. В англійському тексті майже половина вживань припадає на замітники модальних дієслів.

Найбільша група неособових форм дієслова у науково-технічних текстах обома мовами представлена дієприкметниками. У матеріалі англійською мовою набір форм, що закінчуються на -ing, диференціюється як дієприкметник І та герундій. У російському науково-технічному тексті виділяється група віддієслівних іменників, семантика яких наближається до значення герундія англійській мові.

Прикметник в обох мовах передає головним чином атрибутивні відношення. У російському науковому тексті прикметник ширше виступає у функції іменної частини складеного присудка.

В англійському і російському науково-технічному тексті числівник представлений в основному кількісними числівниками, хоча і є поодинокі випадки вживання порядкових числівників.

Займенники представлені майже однаковими групами в наукових текстах англійською і російською мовами. В основному це вказівні, особові, присвійні та відносні займенники.

Прислівники в російських і англійських наукових текстах відносяться або до означальних адverbів, що вказують на кількість і якість дії, або до обставинних прислівників часу місця.

Серед службових слів найбільшу групу у науково-технічних текстах обома мовами складають прийменники, якщо не рахувати артикля, який є невід'ємною частиною структури англійської мови і відсутній в російській. У матеріалі останньої прийменники "в", "на" є найпоширенішими. Вони характеризують як просторові, так і часові відношення. В англійському науковому тексті найживанішими прийменниками є "of" і "to".

Сполучники допомагають з'єднати одиниці всіх синтаксичних рівнів, через що вони широко представлені у науково-технічному тексті обома мовами. Необхідно відзначити вживання подвійних сполучників як в англійському, так і в російському науковому мовленні.

Модальні слова складають найменш численну групу, оскільки науково-технічна література спрямована на об'єктивний виклад матеріалу, а не на відношення людини до фактів. До речі, в англійській мові модальних слів ще менше, ніж у російській. Це свого

роду компенсація семантичної неозначеності лексичних одиниць англійської мови. Звідцила і більша категоричність висловлювань в англійському функціональному стилі у порівнянні з російським. В російській, як і в інших флективних мовах, лексичні одиниці характеризуються більшою конкретністю (Пономаренко Л.О., 1991), через що її носій може дозволити собі менш конкретний виклад у науковій статті.

Вживання частки у науковій літературі обох мов вносить різні додаткові значення і відтінки. Кількість їх в російській мові дещо більша. Причина, очевидно, в більшому числі часток у мові в цілому.

Існування артикля в англійській мові впливає на квантитативні показники наявності різних частин мови у науково-технічному тексті. При відносно близьких індексах питома вага різних частин мови в англійському науково-технічному тексті менша, оскільки кожне десяте слово - артикль. Отже, спосіб передачі реми і теми (в англійській мові головним показником функціональної перспективи речення є артикль, а у російській - порядок слів) впливає на кількісний розподіл слів за частинами мови.

У другому розділі "Лексичні і фразеоматичні особливості" розглядаються характеристики науково-технічного тексту в російській і англійській мовах на лексичному та фразеоматичному рівнях.

Дихтомічний поділ всієї лексики на терміни і нетерміни дозволяє зробити висновок, що фахові одиниці у російському науковому тексті складають 35%, а в англійському - 25%. Виявлена максимальна кількість елементів багатоконпонентних термінів і їх квантитативне співвідношення; обчислене математичне сподівання довжини фахової одиниці з авіації у російській та англійській мовах.

Для визначення середнього значення випадкової величини X ми скористалися формулою $\bar{X} = \sum_{i=1}^n P_i X_i$, де P_i - ймовірність появи терміна з кількістю компонентів X_i .

Найпоширеніший складений авіаційний термін в науково-технічному тексті - двокомпонентний, що спонукало нас виявити його основні структурні моделі у російській і англійській мовах. Саме їм слід приділяти максимальну увагу в технічних вузах.

Результати дослідження показали, що в англійському тексті майже половину складають терміни, які мають структурну модель $N_1 + N_2$ (іменник + іменник) типу aircraft noise, exhaust mixer, exhaust velocity. Інша група двокомпонентних термінів представлена моделями V-ing(-ed) + N (дієприкметник I, II, герундій + іменник); A + N (прикметник + іменник) майже в однакових кількостях: operating ban, re-engining modifications, economic life тощо.

Основною структурною моделлю двокомпонентних термінів у російському науковому тексті є A + N (прикметник + іменник): стреловидное крыло, рулевой винт, взлетная масса тощо. Менш поширеною є модель N_1+N_2 (іменник + іменник): угол атаки, блок управления, геометрия лопастей та ін. Семантична структура подібних термінів передає звичайно конструктивні, інструментальні і функціональні відношення між елементами термінологічних одиниць.

Як свідчить дослідження Л.О.Пономаренко, розподіл термінів за кількістю лексичних компонентів певної мови відрізняється від дистрибуції відповідних термінів іншої мови у залежності від інформаційних характеристик мов, що розглядаються (Пономаренко Л.О., 1984). Математичне сподівання кількості компонентів у термінах з авіації, за нашими підрахунками, у російській мові складає 2,1 слова, в англійській - 1,9 слова.

Число компонентів термінологічних одиниць у англійському науковому тексті коливається від 1 до 7, в російському ж - від 1 до 8.

Серед інших особливостей на лексичному рівні проаналізований іменний характер стилю, число скорочень. Більша кількість останніх в англійській мові у порівнянні з російською, очевидно, пов'язана з тенденцією малої довжини слів у аналітичних мовах. Скорочення ж якраз створює мініатюрні одиниці, що відповідають типологічній специфіці мови.

Аналіз аббревіатур в науково-технічних текстах на обох мовах дозволяє розділити їх на такі дві основні групи: контекстуальні і відносно постійні. Поряд з широким використанням відносно

постійних скорочень, англійському науковому стилю у більшій мірі притаманні контекстуальні аббревіатури. В російському науковому стилі спостерігається тенденція до їх ширшого використання.

В особливу групу можна виділити скорочення, до складу яких входять букви і цифри. За допомогою таких одиниць позначаються окремі моделі, вузли, конструкції. Такий тип побудови дозволяє дуже точно (і з мінімальними витратами друкованих знаків) вказати на обговорювану модель чи агрегат.

У третьому розділі "Синтаксичні особливості науково-технічного тексту" співставляються основні характеристики російського і англійського наукових текстів на синтаксичному рівні. Досліджуються атрибутивні словосполучення, різні способи передачі предикативності в обох мовах виявляються найбільш поширені типи присудка, основні вищо-часові форми його вираження.

В атрибутивних словосполученнях англійського науково-технічного тексту ад'юнкт (визначальний компонент) являє собою прикметник у 23% випадків. Останній найчастіше характеризує стадію чи ступінь розробки (new technology, fresh leap, future military aircraft) або темпоральні зв'язки (last September, post-Soviet world). Іноді прикметник у функції означення передає просторові відношення (low area). Атрибути, виражені діеприкетниками, складають відносно невелику групу в англійському науковому тексті (близько 8%).

Найчисленнішу групу (25%) нараховують словосполучення з атрибутивним іменником, тобто іменником у загальному відмінку у препозиції до означуваного слова: traffic control, approach maps, flight control system.

Атрибутивні словосполучення, в яких ад'юнкт являє собою постпозитивний іменник з прийменником, складають близько 20%, причому майже половина з них містить прийменник of: design of the pilot/aircraft interface, bottom of the fuselage. Іншими прийменниками, які використовуються для передачі атрибутивних відношень, є прийменники for, on, рідше - to, in, by, with (contracts for purchased equipment, the impact on total capacity, a straight tube aircraft with little lengthwise variation in cross section).

Приблизно 6% ад'юнктивів представлено різними займенниками: that capability, such aircraft, other subsystems.

Найменшу групу (1%) складають означення, що являють собою іменник у присвійному відмінку. В основному це назви фірм (Lockheed's attempt), організацій (the Pentagon's massive investments), а також слово "aircraft" або його адекватні замітники, наприклад, "Ovation", "F-16" (the F-16's logistic tail).

У російському науковому тексті ад'юнкти-прикметники складають найбільшу групу (39%). Семантика таких прикметників включає просторові відношення (в передній частині, в лівій балці), якість розробки (високі швидкості, прийомлемі льотно-технічні характеристики).

У 47% випадків ад'юнкти представлені іменниками. Помітне місце відводиться означенням, вираженим постпозитивним іменником у родовому відмінку (кабіна екіпажа, крило самолета).

Зустрічаються і комбіновані способи передачі ад'юнкта: прикметник та іменник у родовому відмінку (крейсерська дальність польота), прикметник й іменник з прийменником (ніша для передньої ноги шасі), ланцюжки однорідних засобів, наприклад, іменників у родовому відмінку (узли кріплення основних опор шасі).

Дієприкметники у функції означення складають у російському науковому тексті 3% (набегаючий потік повітря, високорозташоване горизонтальне оперення).

Займенники у цій ролі теж складають 3% (всі модифікації, кожен двигачель).

Прикладка - особливий тип зв'язку між означенням та означуваним на основі паралелізму. У російській мові визначаюче слово знаходиться у постпозиції до означуваного: самолет Т-602 "Брел", вспомогательная силовая установка АИ-9, двигатель Д-436М.

У англійському науковому тексті визначаючий компонент може знаходитися як у постпозиції, так і в препозиції: two Pratt & Whitney Canada JT-15D-5 turbofan engines on a Beechjet 400A, Model 45 business jet, Model 31A the Falcon 2000.

Такий тип вираження атрибутивних відношень використовується у чотири рази частіше, ніж у російському.

Цікаво відзначити, що у ролі визначаючого компонента, як це видно із наведених прикладів, в обох мовах часто виступають аббревіатури, які складаються із букв та цифр.

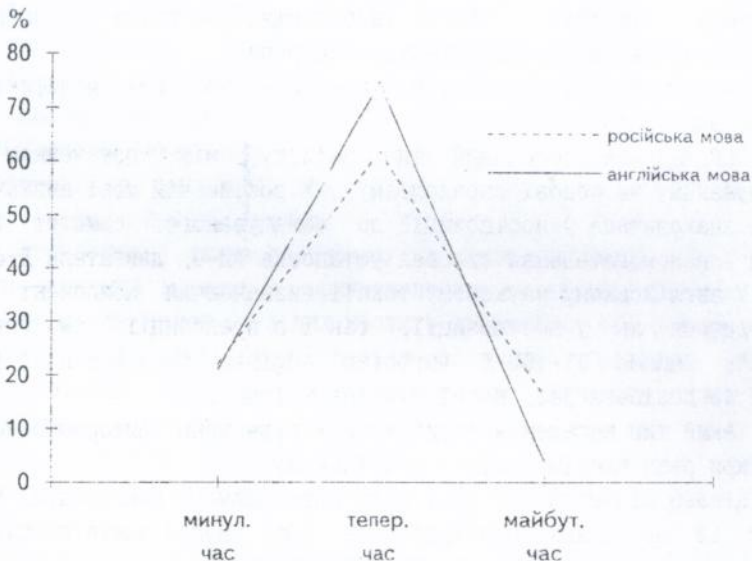
При аналізі простих речень зіставлення проводиться з врахуванням різних структурно-семантичних характеристик: за метою висловлювання, з точки зору повноти й неповноти, порядку розміщення членів речення, наявності / відсутності вставних конструкцій та однорідних членів тощо.

В науково-технічному тексті обома мовами найпоширенішим типом є двоскладне речення з предикативним ядром, представленим підметом і присудком.

У російському науковому тексті, як це не парадоксально, ширше використовується пасивний стан: 65% предикатів в ньому виражають активний стан суб'єкта, в англійському ж - аналогічні предикати складають 84%.

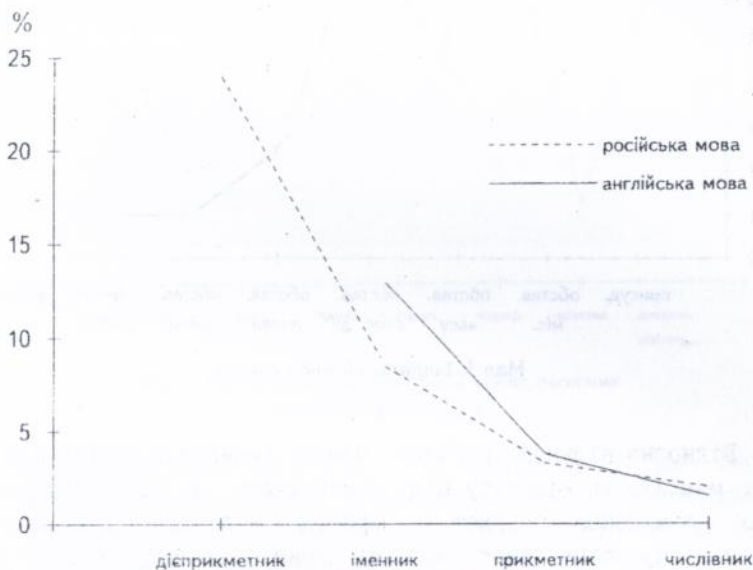
Коефіцієнт неемційності стилю, вирахований за формулою С. І. Кауфмана, у російському науково-технічному тексті відчутно вищий і складає 1,16; в англійському - 0,64.

Зіставлення видо-часових форм предикатів дало змогу прослідкувати за їх певною співвіднесеністю щодо матеріалу в текстах обома мовами. Переважаюча більшість предикатів має форму теперішнього часу, майже четверта частина - форму минулого часу, і дуже незначна - майбутнього (див. мал. 1).

Мал. 1. Співвіднесення видочасових форм

Складений іменний присудок у російському науково-технічному тексті вживається удвічі частіше, ніж в англійському. Найпоширенішим є складений іменний присудок з короткими формами дієприкметника як іменної частини. В англійському матеріалі найбільшу групу утворюють складені іменні присудки з субстантивами (див. мал. 2).

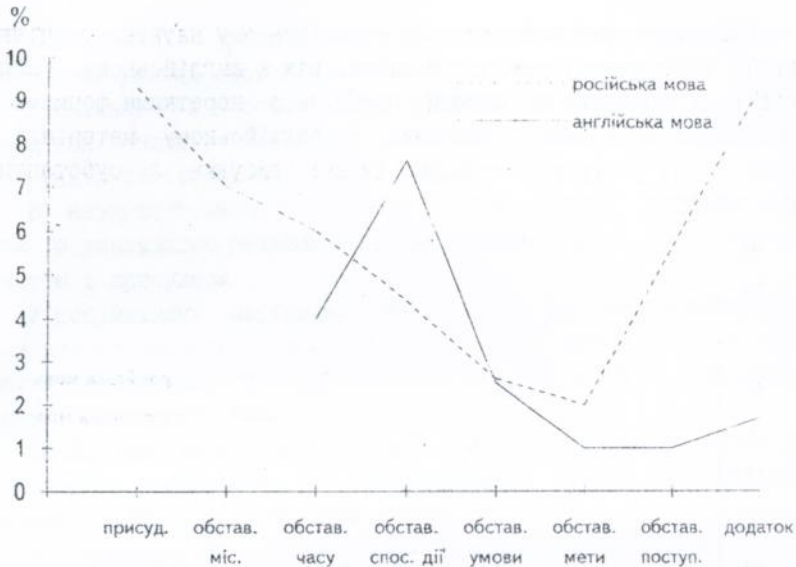
Мал.2. Розподіл предикативів за частинами мови

Англійський науковий стиль ширше, ніж російський, використовує складений дієслівний присудок.

Вживання питальних і кличних речень вносить елемент експресивності та емоційності. Особливу увагу слід звернути на використання питальних речень, оскільки однією із важливих їх характеристик у науковому тексті є видільна функція.

Науково-технічні тексти обох мов широко використовують неповні ситуативно-контекстуальні речення, в яких будь-який опущений член може бути легко відтворений, якщо виходити із змісту цілого. Труднощів у розумінні неповних речень не спостерігається.

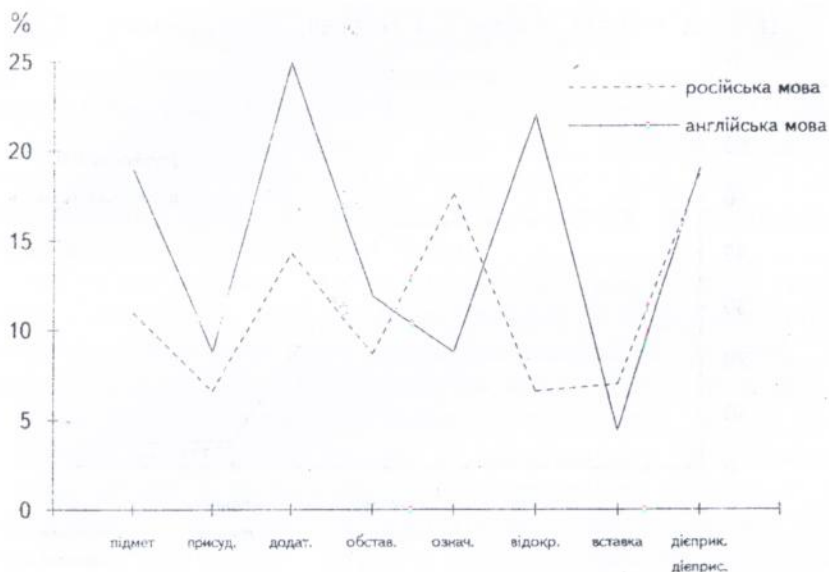
Досить різноманітна інціація у російському реченні (див. мал. 3).

Мал.3. Ініціальний член речення

Відносно вільний порядок членів речення в російській мові, тобто можливість відступу від домінуючого в обох порівнюваних мовах розміщення "підмет - присудок - додаток", допомагає виділити в науковому тексті логічні члени судження. В англійській мові, як відомо, доводиться для цього в першу чергу звертати увагу на артиклі.

В науковому стилі російської і англійської мов широко використовуються різні засоби ускладнення речень: однорідні члени, вставні конструкції, дієприкметникові і дієприслівникові звороти, а також уточнюючо-видільні конструкції. Співвідношення цих елементів до загального числа речень у матеріалі обома мовами однакове - 1:1. При цьому 45% речень у російському науковому тексті не мають ускладнюючих елементів, а в англійському такі речення складають 34%. Найпоширенішими ускладнюючими елементами в англійському науковому стилі є однорідні додатки і вставні конструкції, в російському - однорідні означення й дієприкметникові звороти (див. мал.4).

Мал.4. Частотність використання ускладнюючих елементів у реченнях

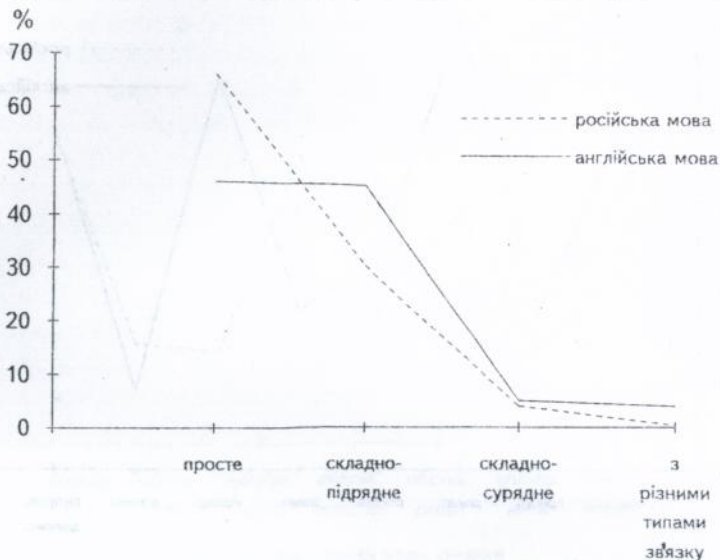
Англійський науковий стиль у 55% випадків віддає перевагу використанню складних речень, з них майже 45% - складнопідрядних. У російському науково-технічному стилі переважають прості речення (66%) (див. мал. 5).

При детальнішому аналізі складнопідрядних речень слід відзначити, що в російському науковому тексті зустрічаються речення нерозчленованої структури з присубстантивно-атрибутивними і з'ясувальними підрядними реченнями. В англійському науковому стилі в однаковій мірі використовуються речення розчленованої та нерозчленованої структури.

Досить широко наукові стилі обох мов вживають складні речення, що містять більше однієї підрядної частини.

У четвертому розділі "Текстові та інші особливості" аналізується надфразна єдність (і відповідно абзац) в науково-технічних текстах російською і англійською мовами. Надфразна єдність є мінімальною одиницею змісту і оформлена графічно в абзац в обох мовах. Довжина абзаца коливається від одного до семи речень в російському науковому тексті, і до шести - в англійському. При цьому середня довжина абзаца у досліджених нами

російських текстах складає 3,4 речення, в англійських - 2,8.

Мал.5. Типи речень

Заголовки і підзаголовки відіграють велику роль в науково-технічній літературі обома мовами. Англійський науковий стиль широко використовує подвійні заголовки: перший заголовок носить загальніший характер, другий - уточнючий, тобто гіпонімічний по відношенню до першого.

Пояснення до ілюстрацій і схем в наукових текстах обох мов характеризуються деякими відмінностями. В російському науковому журналі вони мають загальний смисл, в англійському - дається повніша інформація.

До екстралінгвістичних рис науково-технічного тексту можна віднести використання різних типів шрифтів. Це допомагає візуально виділити окремі частини тексту, підзаголовки, пояснення до ілюстрацій і схем.

У "Висновках" формулюються основні результати проведеного порівняльного аналізу стилю науково-технічної літератури російською та англійською мовами.

Мова науково-технічної літератури є складовою частиною загальнонаціональної мови, містить її елементи, через що науково-

технічні стилі російської і англійської мов перш за все мають ряд особливостей, притаманних національним мовам взагалі. Наприклад, вища ступінь аналітичності англійської мови проявляється на морфологічному рівні в наявності більшого числа аналітичних форм, що відбивається і на довжині слова (пор. середню довжину англійського слова - 6 др. зн. і російського - 8 др. зн.); на синтаксичному - довгим середнім протягом предиката; на текстовому - більшою кількістю словоформ в абзаці.

Навіть при наявності в обох літературних мовах аналогічних засобів і елементів, мова науки використовує їх по-різному. Так, в російському науковому стилі вживаються спонукальні речення; в англійському ж матеріалі ми не зустріли жодного такого випадку.

Поряд із стилеутворюючими елементами мови науки, в обох мовах існують факультативні засоби, що характеризують індивідуальний стиль автора, а часом надають науковому викладу емоційності й експресивності. До таких елементів можна віднести вживання питальних і кличних речень. Питальні речення допомагають перервати монотонність розповіді і виконують видільну функцію. Кличні речення несуть емоційне навантаження. У російській науковій статті останні, крім того, допомагають автору змінити судження на протилежне.

Основні положення дисертації викладені у таких публікаціях:

1. Некоторые особенности русского и английского научно-технического текста на морфологическом уровне // Психолого-педагогические основы управления познавательной деятельностью обучаемых. - Горький: ГВЗРКУ ПВО, 1989. - С. 52 - 55.

2. Некоторые структурно-морфологические особенности терминов по авиации // Военная терминология: Научно-методические материалы. - Житомир: ЖВУРЭ ПВО, 1991. - Вып. 3. - С. 22 - 24.

3. Особенности распределения различных глагольных форм в русском и английском научно-техническом тексте // Оптимизация процесса обучения в высшей школе. - Горький: ГВЗРКУ ПВО, 1990. - С. 37 - 39.

4. Сказуемое в русской и английской научно-технической литературе // Оптимизация процесса обучения в высшей школе. - Горький: ГВЗРКУ ПВО, 1990. - С. 58 - 60.

5. Некоторые типологические особенности русской и английской

научно-технической литературы // Научно-методические материалы. - Житомир: ЖВУРЭ ПВО, 1990. - Вып. 2. - С. 18 - 19.

6. Особенности научного стиля русского и английского языков // Психолого-педагогические основы управления познавательной деятельностью. - Горький: ГВЗРКУ ПВО, 1988. - С. 23.

7. Учет типологических особенностей научного стиля в английском и русском языках при обучении переводу // Некоторые итоги перестройки учебно-воспитательного процесса и выполнения требований февральского /1988 г./ Пленума ЦК КПСС в училище: Тез. докл. пятой науч.-метод. конф. училища. - Житомир: ЖВУРЭ ПВО, 1989. - Ч. I. - С. 37.

8. Attributive Relations in English and Russian Scientific Literature (Aviation and Aviation Technology) // Questions of Applied Linguistics: Abstracts of Reports of the International Conference. - Zhitomir: Zhitomir Higher School of Radioelectronics Press, 1994. - Part 1. - P. 19.

А н н о т а ц и я . . .

Орлова Л.Г. Особенности стиля научно-технической литературы в русском и английском языках (на материале журнальных статей по авиационной тематике).

Диссертация (рукопись) на соискание ученой степени кандидата филологических наук. Специальность - 10.02.19 - Теория языкознания. Одесский государственный университет, Одесса, 1995.

Диссертация посвящена выявлению изоморфных и алломорфных характеристик английского и русского научных функциональных стилей. Это осуществлено на разных уровнях: морфологическом, лексическом, фразеоматическом, синтаксическом и текстовом. Результаты исследования внедрены в учебный процесс.

A n n o t a t i o n

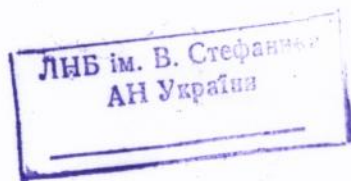
Orlova L.G. Style Peculiarities of Scientific and Technical Literature in Russian and English (on the material of the journal articles pertaining to aviation) .

Thesis (manuscript) for a candidate's degree in philology. Speciality - 10.02.19 - Theory of linguistics. Odessa State University, Odessa, 1995 .

The dissertation is devoted to revealing the isomorphic and

allomorphic characteristics of a scientific style in English and Russian. It has been done at different levels: morphological, lexical, phraseomatic, syntactic and textual. The results of the research have been introduced into the teaching procedure.

Ключові слова: стиль, науково-технічна література,
порівняння.

AB 32.330

AB 32.330

ALL INFORMATION CONTAINED
HEREIN IS UNCLASSIFIED